

■ Opgave 1

Begroting collectieve sector vergrijst

Bij de inkomsten en uitgaven van de collectieve sector van Nederland moet steeds meer rekening worden gehouden met de vergrijzing van de bevolking. De vergrijzing heeft in de komende jaren onder andere invloed op de betaalbaarheid van het ouderdomspensioen.

Het pensioenstelsel in Nederland rust op drie pijlers. De eerste pijler is de AOW-uitkering die volgens het omslagstelsel wordt gefinancierd. De tweede en de derde pijler worden volgens het kapitaaldeckingsstelsel gefinancierd. De tweede pijler is het aanvullend pensioen per bedrijf(stak) waarbij premies collectief via een pensioenfonds worden belegd. De derde pijler bestaat uit individuele besparingen die bijvoorbeeld via particuliere verzekeringsmaatschappijen worden belegd.

Er wordt verwacht dat, door de vergrijzing, de financiering van de AOW-uitkeringen in Nederland in de komende jaren problemen gaat opleveren. In een advies aan de regering over deze problematiek schetst de wetenschappelijke raad voor het overheidsbeleid (WRR) de ontwikkelingen en eventuele oplossingen. De volgende punten worden onder andere genoemd:

- de WRR verwacht dat naast de AOW ook andere uitgavenposten van de collectieve sector door de vergrijzing sterk zullen stijgen;
- de WRR verwacht echter ook dat sommige uitgavenposten van de collectieve sector door de vergrijzing naar verhouding kunnen dalen;
- de WRR dringt aan op maatregelen om de verhouding tussen inactieven en actieven, de i/a -ratio, te verkleinen;
- de WRR dringt aan op het verder terugdringen van de staatsschuldquote.

- 2p **1** Noem een voorbeeld van een uitgavenpost van de collectieve sector die door de vergrijzing naar verhouding kan dalen. Licht het antwoord toe.
- 2p **2** Leg uit dat het terugdringen van de staatsschuldquote ruimte op de begroting van de collectieve sector kan bieden om de stijgende kosten van de vergrijzing op te vangen.

Een verkleining van de i/a -ratio kan een gunstige invloed hebben op de betaalbaarheid van het pensioenstelsel in Nederland.

- 2p **3** Voor welke van de genoemde pijlers geldt deze gunstige invloed? Verklaar het antwoord.